EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.3.11.
COM(2022) 100 final

2022/0070 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása terén a Közösséget megillető jogok gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az Unió és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás)[1] úgy rendelkezik, hogy a Felek az abban meghatározott feltételekkel összhangban bizonyos egyoldalú intézkedéseket fogadhatnak el.

Az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: a Közösség) egyoldalú intézkedéseket fogadhat el a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. és 719. cikkében meghatározott esetekben és feltételek mellett anélkül, hogy először a vitarendezési mechanizmushoz kellene folyamodnia. A szóban forgó egyoldalú intézkedések az Egyesült Királyság uniós programokban való részvételének részleges vagy teljes felfüggesztésére, valamint részvételének részleges vagy teljes megszüntetésére vonatkoznak.

A Tanács a kereskedelmi és együttműködési megállapodás megkötéséről szóló határozatában felhatalmazta a Bizottságot, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében az Unió nevében és az ezen megállapodás szerinti „*intézkedések elfogadását szabályozó konkrét jogalkotási aktus elfogadásáig*” fogadja el a fent említett intézkedéseket[2].

A Bizottság és a Tanács együttes nyilatkozatról is megállapodott, melyet a kereskedelmi és együttműködési megállapodás megkötésekor adtak ki és amely kimondja, hogy a Bizottság a Szerződések szerinti kezdeményezési jogának sérelme nélkül „arra fog törekedni, hogy legkésőbb 2022. március 31-ig javaslatot tegyen a fent említett konkrét jogalkotási aktusra”[3].

E jogalkotási javaslat e politikai kötelezettségvállalásnak tesz eleget az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések, nevezetesen az Euratom kutatási és képzési programja, valamint a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozással való társulás tekintetében, melyeket a kereskedelmi és együttműködési megállapodás ötödik része (Részvétel az uniós

---

[1] Kereskedelmi és együttműködési megállapodás egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága között (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás). A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának kormánya és az Európai Atomenergia-közösség közötti, az atomenergia biztonságos és békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló megállapodásnak az Európai Bizottság általi megkötéséről és az ideiglenes alkalmazásáról, valamint az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak az Európai Bizottság által az Európai Atomenergia-közösség nevében történő megkötéséről és az ideiglenes alkalmazásáról szóló, 2020. december 29-i (Euratom) 2020/2255 bizottsági határozattal (HL L 445., 2020.12.31., 2. o.) összhangban, az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében megkötött megállapodás. A megállapodást 2021. január 1-je óta ideiglenesen alkalmazták és 2021. május 1-jén hatályba lépett.

[2] A Tanács (EU) 2021/689 határozata (2021. április 29.) az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodásnak, valamint az Európai Unió és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti, a minősített adatok cseréjére és védelmére vonatkozó biztonsági eljárásokról szóló megállapodásnak az Unió nevében történő megkötéséről (HL L 149., 2021.4.30., 2. o.).

[3] A Bizottság és a Tanács nyilatkozata a kereskedelmi és együttműködési megállapodás nyomonkövetéséről és végrehajtásáról, (3) bekezdés.

programokban, hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és pénzügyi rendelkezések) szabályoz. A javasolt rendelet biztosítja, hogy a Közösség időben és hatékonyan felléphessen érdekei védelmében a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása és érvényesítése során. A javasolt rendelet felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy végrehajtási jogi aktusok révén elfogadja a fent említett intézkedéseket, valamint adott esetben felfüggessze és hatályon kívül helyezze azokat.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A szabályozási területen nincsenek olyan korábbi rendelkezések, amelyek egy korábbi tagállam kilépését, továbbá a Közösség és a korábbi tagállam közötti partnerséget szabályozzák.

A javasolt rendelet különös szabály a közösségi jog egyéb rendelkezéseihez képest, amennyiben ezek a rendelkezések azonos tárgyat szabályoznak.

A Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának kormánya és az Európai Atomenergia-közösség közötti, az atomenergia biztonságos és békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló megállapodást egy időben kötötték meg a kereskedelmi és együttműködési megállapodással[4].

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Külön jogalkotási javaslat szabályozza többek között az Unió kutatási és képzési programjaira vonatkozó egyoldalú és végrehajtási intézkedések elfogadását.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A jogalapok az Euratom-Szerződés azon rendelkezései, amelyek azokat a területeket szabályozzák, ahol egyoldalú intézkedések elfogadására lehet szükség. E jogalapok az Euratom-Szerződés 7., 47. és 48. cikke, összefüggésben a 106a. cikkel, amely kimondja, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 291. cikke alkalmazandó az Euratom-Szerződésre.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

n/a

- **Arányosság**

Amennyiben a Közösség által gyakorlandó jogokat a kereskedelmi és együttműködési megállapodás rögzíti, a javasolt intézkedések nem lépik túl az e jogok gyors és hatékony gyakorlásának biztosítására irányuló célkitűzés eléréséhez feltétlenül szükséges mértéket. Ezen túlmenően a megállapodás szerinti, az egyoldalú intézkedések elfogadására alkalmazandó feltételek biztosítják, hogy ezek az intézkedések a megállapodásban meghatározott konkrét célok eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjanak.

[4] Az (Euratom) 2020/2255 bizottsági határozat alapján megkötött megállapodás.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A kitűzött célnak – nevezetesen a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása és érvényesítése terén a Közösség rendelkezésére álló jogok gyakorlására vonatkozó általános elvek és egységes feltételek megállapításának – legjobban megfelelő forma a rendelet.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

n/a

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A kezdeményezés eljárási és intézményi jellegű.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

n/a

- **Hatásvizsgálat**

Hatásvizsgálat nem készült, a következő okok miatt:

1. A Bizottság számára nem állnak rendelkezésre szakpolitikai alternatívák, mivel: a) a tervezett javaslat azt szabályozza, hogy a nemzetközi megállapodásban már elfogadott intézkedéseket hogyan hozzák meg a Közösségen belül, változtatások lehetősége nélkül, és b) a Bizottság kötelezettséget vállalt az Európai Parlament és a Tanács felé, hogy adott határidőre javaslatot nyújt be e jogalkotási aktusra vonatkozóan.
2. A jogi aktus eljárási jellege miatt nem várhatók közvetlenül azonosítható hatások.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

n/a

- **Alapjogok**

A javasolt rendelet alapján elfogadott intézkedések az Unió Alapjogi Chartája szerint a Közösség jogszerű intézkedésének minősülnének. Ennek oka, hogy az ilyen intézkedés meghozatala azon követelményeknek megfelelően történne, melyek szerint az intézkedést megfelelő jogalapra támaszkodva az illetékes hatóságok hozhatják meg egy jogszerű cél – nevezetesen az Uniót megillető jogoknak a fent említett megállapodások szerinti gyakorlása – elérése érdekében és az arányosság elvével összhangban.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

n/a

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A javasolt rendelet végrehajtásának felülvizsgálatára a rendelet hatálybalépésétől számított öt éven belül kerül sor. Ez az időtartam összhangban van a kereskedelmi és együttműködési megállapodás mindkét részes Fele által elvégzendő közös felülvizsgálattal, melyet a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 776. cikke ír elő.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetén)**

n/a

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

Az 1. cikk meghatározza a javasolt rendelet tárgyát, nevezetesen a kereskedelmi és együttműködési megállapodás érvényesítése és végrehajtása terén a Közösséget megillető jogok hatékony és időben történő gyakorlását biztosító szabályok és eljárások megállapítását.

Ezek a jogok az említett cikk második bekezdésében felsorolt egyoldalú intézkedések révén gyakorolhatók, a 2. cikkben megállapított szabályokkal és a 3. cikkben megállapított bizottsági eljárással összhangban.

Végezetül az 5. cikk előírja, hogy a Bizottságnak e rendeletet az annak hatálybalépését követő öt éven belül felül kell vizsgálnia annak megállapítása érdekében, hogy az továbbra is megfelel-e a célnak.

2022/0070 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS RENDELETE

az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása terén a Közösséget megillető jogok gyakorlására vonatkozó szabályok megállapításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 7., 47. és 48. cikkére, összefüggésben 106a. cikkével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a Tudományos és Műszaki Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

(1) A Bizottság 2020. december 29-én megkötötte az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség (a továbbiakban: a Közösség) nevében az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodást[5] (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás). A kereskedelmi és együttműködési megállapodást 2021. január 1-jétől ideiglenesen alkalmazták és 2021. május 1-jén hatályba lépett. A kereskedelmi és együttműködési megállapodás hatálya kiterjed a Közösség hatáskörébe tartozó kérdésekre is, nevezetesen az Euratom kutatási és képzési programjával, valamint a Fúziósenergia-fejlesztési és ITER Európai Közös Vállalkozással való társulásra, amelyet a kereskedelmi és együttműködési megállapodás ötödik része (Részvétel az uniós programokban, hatékony és eredményes pénzgazdálkodás és pénzügyi rendelkezések) szabályoz.

(2) A kereskedelmi és együttműködési megállapodás úgy rendelkezik, hogy a Felek egyoldalú intézkedéseket fogadhatnak el, különösen a megállapodás szerinti egyes kötelezettségek felfüggesztése tekintetében, a megállapodásban meghatározott konkrét esetekben és feltételek és eljárások szerint. Az Euratom-Szerződés hatálya alá tartozó kérdések tekintetében a Közösség egyoldalú intézkedéseket fogadhat el a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. és 719. cikkében meghatározott esetekben és feltételek mellett. A szóban forgó egyoldalú intézkedések az Egyesült Királyság uniós programokban való részvételének részleges vagy teljes felfüggesztésére, valamint részvételének részleges vagy teljes megszüntetésére vonatkoznak.

(3) Amennyiben szükségessé válik az érdekeinek megvédése a kereskedelmi és együttműködési megállapodás végrehajtása terén, a Közösségnek képesnek kell lennie arra, hogy a tagállamok teljes körű bevonása mellett gyorsan, arányos, hatékony és rugalmas módon megfelelően igénybe vehesse a rendelkezésére álló eszközöket. Ezért meg kell állapítani a Közösséget a kereskedelmi és együttműködési megállapodás

[5] HL L 149., 2021.4.30., 10. o.

alapján megillető jogok gyakorlása során az egyoldalú intézkedések elfogadására irányadó szabályokat és eljárásokat.

(4) Az egyoldalú intézkedéseknek a céljuk eléréséhez feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódniuk, figyelemmel a Közösség érdekeinek az ügyből eredő tényleges vagy potenciális sérelmére. Az egyoldalú intézkedéseknek meg kell felelniük a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. és 719. cikkében meghatározott feltételeknek.

(5) Az e rendeletben megállapított szabályoknak és eljárásoknak különös szabályoknak kell lenniük az azonos tárgyat szabályozó közösségi jogi rendelkezésekhez képest.

(6) Annak biztosítása érdekében, hogy ez a rendelet továbbra is megfeleljen a célnak, a Bizottságnak a rendelet hatálybalépésétől számított öt éven belül felül kell vizsgálnia annak hatályát és végrehajtását, és megállapításairól jelentést kell tennie a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek.

(7) Annak biztosítása érdekében, hogy e rendelet végrehajtására egységes feltételek vonatkozzanak, különösen pedig a kereskedelmi és együttműködési megállapodás alapján a Közösséget megillető megfelelő jogok gyors, hatékony és rugalmas gyakorlásának biztosítása érdekében, a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni egyoldalú intézkedések elfogadása, és szükség szerint az említett intézkedéseknek a Közösség belső jogrendjében való érvényre juttatása céljából. E hatásköröknek ki kell terjedniük az elfogadott intézkedések módosítására, felfüggesztésére vagy hatályon kívül helyezésére is. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek[6] megfelelően kell gyakorolni. Mivel a tervezett intézkedések általános hatályú jogi aktusok elfogadásával járnak, ezen intézkedések elfogadására a vizsgálóbizottsági eljárást kell alkalmazni. A Bizottságnak azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat kell elfogadnia, ha kellően indokolt esetekben, rendkívül sürgős okokból szükséges a Közösség érdekeinek megfelelő védelme.

(8) Az Európai Parlamenttel önkéntes alapon konzultációra került sor, és az Európai Parlament véleményt nyilvánított[7],

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk
Tárgy és hatály

(1) Ez a rendelet szabályokat és eljárásokat állapít meg az egyrészről az Európai Unió és az Európai Atomenergia-közösség, és másrészről Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: a kereskedelmi és együttműködési megállapodás) végrehajtása terén a Közösséget megillető jogok hatékony és időben történő gyakorlásának biztosítása érdekében.

(2) Ezt a rendeletet a Közösség által a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. és 719. cikke alapján elfogadott alábbi intézkedésekre kell alkalmazni:

---

6 Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

7 […]

a) a kereskedelmi és együttműködési megállapodás I. jegyzőkönyve alkalmazásának felfüggesztése egy vagy több közösségi program, tevékenység vagy kivételes esetben azok egy része tekintetében;

b) a kereskedelmi és együttműködési megállapodás I. jegyzőkönyve alkalmazásának megszüntetése egy vagy több közösségi program, tevékenység vagy kivételes esetben azok egy része tekintetében.

2. cikk
A Közösséget megillető jogok gyakorlása

(1) Az Euratom-Szerződés 7., 47. és 48. cikke alapján elfogadott bármely más közösségi jogi rendelkezésektől függetlenül a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy végrehajtási jogi aktusok útján elfogadja az e rendelet 1. cikkének (2) bekezdésében említett intézkedéseket, és érvényre juttassa azokat.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy az 1. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett intézkedéseket végrehajtási jogi aktusok útján módosítsa vagy hatályon kívül helyezze.

(3) Amennyiben egy vagy több tagállam különösen aggályosnak tartja a kereskedelmi és együttműködési megállapodás 718. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában említett feltételek jelentős változását, az említett tagállam(ok) felkérheti(k) a Bizottságot, hogy e cikk (1) bekezdésével összhangban függessze fel az Egyesült Királyságnak az érintett közösségi programban vagy programokban való részvételét. Ha a Bizottság nem válaszol pozitívan erre a felkérésre, időben tájékoztatja a Tanácsot annak okairól.

(4) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokat a 3. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

(5) Kellően indokolt, rendkívül sürgős esetben a Bizottság azonnal alkalmazandó végrehajtási jogi aktusokat fogad el a 3. cikk (3) bekezdésében említett eljárás keretében.

3. cikk
Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot az Egyesült Királysággal foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 8. cikkét kell alkalmazni, összefüggésben annak 5. cikkével.

4. cikk
Felülvizsgálat

[Kiadóhivatal: Kérjük, illesszék be az e rendelet hatálybalépését öt évvel követő dátumot]-ig a Bizottság jelentést nyújt be a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek e rendelet alkalmazásáról.

5. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök